

1901130403010001
EXAMINATION OCTOBER 2024
MASTER OF ARTS (SANSKRIT) (THIRD SEMESTER)
SANSKRIT CLASSICAL LITERATURE (PROSE)
(बाणविरचितम् - हर्षचरितम् प्रथम उच्छवासः)

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks : 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination: **MASTER OF ARTS (SANSKRIT)**

(THIRD SEMESTER)

b. Name of the Subject: **SANSKRIT CLASSICAL LITERATURE**

(PROSE) (बाणविरचितम् - हर्षचरितम् प्रथम उच्छवासः)

c. Subject Code No: **1901130403010001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.

3. Figures to the right indicate full marks of the question.

4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ)

10

- 1) સંસ્કૃત ગદ્યસાહિત્યકારોના નામ આપો.
- 2) કવિ બાણના માતા પિતાના નામ જણાવો.
- 3) બાણે વ્યાસજી માટે કયા બે વિશેષણો પ્રયોજ્યા છે?
- 4) કવિઓની આદર્શ ગોષ્ઠી કયા યોજાઈ હતી?
- 5) 'હર્ષચરિતમ્' ના કેટલા ઉચ્છવાસ છે? પ્રથમ ઉચ્છવાસ નું નામ આપો.
- 6) બાણે બ્રહ્માજીને કમલાસન કેમ કહ્યા છે?
- 7) વત્સવંશમાં કુબેરને કેટલા પુત્રો હતા?

Q.2 (અ) ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરો. (ગમે તે બે)

8

- 1) વદનપ્રવિષ્ટ સર્વવિદ્યાલક્ષ્મી સેનેવ પાટલેન સ્ફુરતાદશનચ્છદેન વિરાજમાના, સંક્રાન્ત કમલાસન કૃષ્ણાજિન પ્રતિમાં સાંમમધુર ગીતા કર્ણશશિ હરિણામિવ કપોલસ્થલી દધાનાઃ તિર્યકસાવજ્ઞમુન્નમિતૈક ભૂલતા શ્રોત્રમેકં વિસ્વર શ્રવણકલુષિતં પ્રક્ષાલયન્તી વાપાઙ્ગ નિર્ગતેન લોચનાશ્રુજલપ્રવાહેણતર શ્રવણેન ચ વિકસિતસીત સિન્ધુ વરમજ્જરીજુષા ।

- 2) अतिलोहितेन चक्षुषाडमर्षदेवतायेस्वरुधिरोप्रहारमिवप्रयच्छन निर्दय दृष्टदशनच्छदभयपलायमानामिव वाचं रून्धन्दन्तांशुच्छलेन, असावस्त्रंसिः शापशासनपट्टश्येवग्रन्थिग्रन्थिमन्था कृष्णाजिनस्य, स्वेदकणप्रतिबिम्बितैः शापशङ्काशरणागतैरिव सुरासुरमुनिभिः प्रतिपन्नसर्वावयवः कोपकम्पतरलिताङ्गलिना करेण प्रसादनलग्नमक्षरमालामिवाक्षमालामाक्षिष्य कामण्डलेन वारिणा समुपस्पृश्यशापजलं जग्राह ॥
- 3) ततो मर्षय भगवन् अभूमिरेषा शापस्य इत्यनुनाथ्यमानोऽपि विवुद्यैः 'उपाध्याय, स्वलितमेकं क्षमस्व' इति बध्वाज्जलिपुरैः प्रसाद्यमानोऽपि स्वशिष्यः : 'पुत्र' मा कृथास्तपसः प्रत्यूहम् इति निर्वाय माणोऽय्य त्रिणा, रोषोवेशविवशो दुर्वासाः 'दुर्विनीते, व्यपनयामि ते विद्याजनितामुन्नतिमिमाम् अधस्तादुच्छ मर्त्यलोकम् इत्युक्त्वा तच्छापोदकं विससर्ज प्रतिशापदानोधतां सावित्रीम् 'सखी' संहर रोषम् असंस्कृतमतयोऽपि जात्यैव द्विजन्मानो माननीयाः ।
- 4) अथ तो तथाशप्तां सरस्वती दष्टा पितामहो भगवान्कमलोत्पति लग्नमृणालसूत्रामिवधवलयज्ञोपवीतिनी तनुमुद्वहन् उद्गच्छच्छङ्गुलीयकमरकतम्यूखलताकलापेन त्रिभुवनोषप्लवप्रशमकुशापीडधारिणेव दक्षिणेन करेण निवार्य शापकलकलम् अतिविमलदीधैभाविकृतयुगारम्भसूत्रपातमिव दिक्षु यातयन् दशनकिरणैः सरस्वतीप्रस्थानमङ्गलपटहेनेव पूरयन्नाशाः स्वरेण सुधीरमुवाच ।

(५) **ससंदर्भ समञ्जसो. (गमे ते अेक)**

5

- 1) सपनाकैर्यशो लैभे भासदेवकुलैरिव ।
- 2) प्रायः कुक्कयो लोके रागाधिष्ठित दृष्टयः ।

Q.3 आप्ययिकाना लक्षणां ज्ञायावी 'हर्षचरितम्' नुं आप्ययिका तरीके मूल्यांकन करो.

13

अथवा

आशाभट्टे करेवी पूर्वसूरिवंदना 'हर्षचरितम्' ने आधारे करो.

Q.4 टूंकनोध लप्पो. (गमे ते अे)

14

- 1) आशांनी शैली
- 2) धधीय अने सरस्वतीनुं मिलन
- 3) संध्या वर्णन
- 4) 'हर्षचरितम्' - अेक अैतिहासिक ग्रंथ
